

Een bezoek aan de AIBV

Een tijd geleden belt een collega van vzw touché me met de vraag of ik een aantal van haar cliënten wil blijven opvolgen gedurende haar afwezigheid. Een paar hiervan verblijven momenteel in de afdeling AIBV, de Afdeling Individuele Bijzondere Veiligheid; in de volksmond de "hoge veiligheid" geheten. Nu is het zo dat wij intern altijd goed communiceren en heel goed brieven, dus vertrok ik geïnformeerd naar Brugge, waar de cliënten zouden gezien worden. Natuurlijk: de AIBV heeft een bijklank, niet alleen door hun maatschappelijke missie "voor gedetineerden die aanhoudende, extreme gedragsproblemen stellen en die personeelsleden en/of medegedetineerden agresseren".

Kortom: iedereen die in de AIBV verblijft valt perfect samen met hetgeen wij als onze doelgroep omschrijven, namelijk mensen die door agressie in de problemen komen.

Aangekomen in het Penitentiair Centrum Brugge werd ik zoals gewoonlijk van al mijn bezittingen ontdaan, passeerde ik de metaaldetector na een relatief klein aantal mislukte pogingen, verzekerde men zich ervan dat ik noch drugs noch slechte bedoelingen meebracht, en besteeg ik de trap naar de eerste verdieping, waar zich de "advocatenruimtes" bevinden, waar wij onze cliënten zien (ik had namelijk voorafgaand aan mijn bezoek aan AIBV nog een aantal gesprekken ingepland).

Me aangemeld bij de PB (penitentiair beambte) die de bezoeken regelt, en plaats genomen in een mij toegewezen advocatenruimte, ingericht met een bruinig vast tapijt, en gezellige muurdecoratie van prikkelende "stuc", onder een plafond van spaanderige isolatieplaat, verlicht door een paar TL-buizen, en bemeubeld met een sigaretteproof tafeltje en drie plastic stoeltjes (oranje). Kortom: voor de liefhebbers van Stanley Kubric.

Na een tiental minuten een telefoongesprek tussen de PB en een persoon aan de andere kant van de lijn. Ik ontrafel flarden van het gesprek. Een probleem. De timing, de afspraken.

Gewapend door mijn vooringenomenheid omtrent de "hoge veiligheid" stel ik mijn adrenalinepeil op scherp, en wacht ijsberend het vervolg van het verhaal af.

Dat laat niet lang op zich wachten. Een vriendelijke PB uit de "hoge veiligheid" komt me begeleiden naar haar werkvertrekken. We wandelen een aantal ruime gangen door, nagalmend op de witte kale betonnen muren. De snelwegen van blootliggende nutsvoorzieningen tegen het kale betonnen plafond dempen geen enkel geluid. Elke voetstap telt.

Tijdens onze wandeling word ik wat gebrieft over de cliënten die ik zal gaan ontmoeten. Woorden als "bizar", "raar", en een paar

hypotheses rond mogelijke psychiatrische DSM-pathologieën passeren de revue. Bijniereen aller lande, verenigt u!

Plots een deur. We gaan de trappen af, en dalen af tot in iets wat aanvoelt als een kelder. Dat blijkt evenwel niet zo te zijn, maar met gevoel is een gevangenis niet scheutig. Een volgende kale gang op het gelijkvloers, tot aan de deur van wat de "hoge veiligheid" heet.

Een melding, een klik, de deur zwaait open. Een kleine portiek, kunstlicht, nog een deur, traliewerk. Een melding, een delegatie PB's zijn zichtbaar. Videoschermen, monitoring, een korte kale gang, gesloten deuren aan elke kant. Ik word welkom gegeten door monsterende ogen. Vertrouwen is iets wat je verdient.

De bezoekruimte wordt geopend. De leverancier van witte verf heeft een recordjaar gepresteerd bij de inrichting. Ik monster de ruimte. Een vijftal meter hoog, een zestal meter vierkant. In het midden een tafel en twee bankjes, met zware bouten in de vloer verzekerd. Waar ooit een paar nutsvoorzieningen tegen de muur waren geplaatst is nu het beton zichtbaar. Hier heeft al meermaals frustratie een uitweg gevonden. Rechts in de bovenhoek een camera. Ik ben voorbereid.

Ik zal "hem" ontmoeten, "hij die bizar, onvoorspelbaar, agressief,..." is.

Een paar "chefs" begeleiden hem naar de bezoekruimte. Handboeien, getekend gelaat. Handen door de schuif om de boeien te verwijderen. Het Gevaar huis samen met mij in één ruimte.

Eens de boeien zijn verwijderd ontmoeten we elkaar, voor het eerst. Familiair, aftasten, spreken. Verrassende openheid. Een gesprek over de onmacht, de frustraties, de verslavingen, de muren, het imago... "Telkens na zo'n gesprek gaat het een paar dagen goed met me, maar dan gebeurt er weer iets en slaan de stoppen door". Op de vraag hoe daarin iets kan veranderen wordt gezegd dat enkel de frequentie aan gewoon menselijk contact een oplossing zou kunnen zijn. Ik zie een fysieke nabijheid. De afstand verdwijnt, de pezen ontspannen, het gezicht vindt rust. Het Gevaar bleek een innemend persoon te zijn, met kwetsuren, kleine misdrijven, maar "ze kunnen met mij geen weg"-attitude. Hij spendeert al de helft van zijn leven in de gevangenis, omwille van straffen die hij oploopt tijdens detentie; omdat gevangenschap niet past op zijn persoonlijkheid. Inzichten genoeg, maar onmogelijkheid om er binnen detentie constructief mee te werken.

Na een uur nemen we afscheid. De normale handdruk, en plots voel ik een arm over mijn schouder, met een bedanking. Hij steekt de armen door de schuif, krijgt terug handboeien, en wordt weggeleid.

Zelden had ik tijdens een uur dergelijke basale menselijkheid gezien, wars van alle imago en complexe afweer. What I saw was

what I got. Een diepe menselijkheid in een plaats die ontworpen is om alle menselijkheid te ontnemen.

Sinds ik dit gesprek had blijf ik me afvragen waarom wij altijd het verschil zien dat blijkbaar nooit zijn weg vindt naar het brede maatschappelijke debat of de organen van justitie.